

RAAD

CONCLUSIES VAN DE RAAD

van 5 mei 2003

over referentieniveaus van Europese gemiddelde prestaties in onderwijs en opleiding (benchmarks)

(2003/C 134/02)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien:

1. De verklaring van de Europese Raad van Lissabon dat de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden aangepast aan de behoeften van de kennismaatschappij en de noodzaak van méér en betere werkgelegenheid.
2. De opdracht van de Europese Raad van Lissabon aan de Raad Onderwijs „om over de concrete doelstellingen die de onderwijsstelsels in de toekomst moeten nastreven, een algemene gedachtewisseling te houden, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar gemeenschappelijke vraagstukken en prioriteiten en tegelijk rekening wordt gehouden met de nationale diversiteit, zulks om bij te dragen aan de processen van Luxemburg en Cardiff, alsmede om in het voorjaar van 2001 een uitvoeriger verslag voor te leggen aan de Europese Raad” (Conclusies van het voorzitterschap, punt 27).
3. Het verslag over de concrete doelstellingen van de onderwijs- en opleidingsstelsels ⁽¹⁾, dat drie concrete strategische doelstellingen en 13 geassocieerde doelstellingen bevat, en het gedetailleerd werkprogramma ⁽²⁾ dat door de Europese Raad van Barcelona van 15-16 maart 2002 is bekrachtigd.
4. De Europese Raad van 20 en 21 maart 2003 die opriep tot „toepassing van benchmarks om de beste praktijken in kaart te brengen en te zorgen voor efficiënte en doeltreffende investeringen in menselijke hulpbronnen”.
5. De opencoördinatiemethode die in de conclusies van de Europese Raad van Lissabon wordt beschreven als een middel „om de beste praktijken te verspreiden en grotere convergentie in de richting van de belangrijkste doelen van de EU te realiseren”. De opencoördinatiemethode wordt uitgevoerd met instrumenten zoals indicatoren en benchmarks, en door uitwisseling van ervaringen, wederzijdse beoordeling en verspreiding van goede praktijken.

⁽¹⁾ Verslag van de Raad Onderwijs aan de Europese Raad, door de Raad Onderwijs aangenomen op 12 februari 2001.

⁽²⁾ „Gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up inzake de doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa”, door de Raad en de Commissie gezamenlijk aangenomen op 14 februari 2002 (PB C 142 van 14.6.2002).

6. De mededeling van de Commissie, getiteld „Europese benchmarks in onderwijs en opleiding: follow-up van de Europese Raad van Lissabon” (COM(2002) 629).

BEVESTIGT:

dat in het verslag voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad in 2004:

- de nadruk moet worden gelegd op een gezamenlijke en niet aflatende inspanning om te beantwoorden aan de doelstellingen van Lissabon, namelijk om van Europa de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken,
- de centrale rol moet worden erkend die indicatoren en referentieniveaus spelen bij het sturen en het meten van de vooruitgang in de richting van de dertien doelstellingen in het verslag over de concrete doelstellingen van de onderwijs- en opleidingsstelsels,
- een eerste lijst moet worden voorgesteld van indicatoren en referentieniveaus van gemiddelde Europese prestaties voor het beoordelen van de vorderingen op onderwijs- en opleidingsgebied bij de verwezenlijking van de doelstellingen van Lissabon.

BENADRUKT HET VOLGENDE:

In de context van de strategie van Lissabon heeft de Raad besloten om, met inachtneming van de Ausgangssituatie van de afzonderlijke lidstaten, een reeks referentieniveaus vast te stellen van Europese gemiddelde prestaties, die worden gebruikt als een van de instrumenten voor het beoordelen van de uitvoering van het „Gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up inzake de doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels in Europa”. De referentieniveaus van Europese ⁽³⁾ gemiddelde prestaties:

- moeten op onderling vergelijkbare gegevens gebaseerd zijn,
- zijn geen omschrijvingen van nationale doelstellingen,

⁽³⁾ Gebaseerd op de EU-landen en de toetredende landen.

— schrijven niet voor welke beslissingen nationale regeringen moeten nemen, hoewel op nationale prioriteiten gebaseerd nationale acties zullen bijdragen tot de verwezenlijking ervan.

Vroegtijdige schoolverlaters

Een minimum basiskennis is vereist om deel te nemen aan de hedendaagse, op kennis gebaseerde samenleving. Mensen zonder kwalificaties zullen daarom waarschijnlijk minder doeltreffend deelnemen aan levenslang leren, en lopen het gevaar aan de kant te blijven staan in de steeds concurrerende samenlevingen van vandaag. Daarom is een verlaging van het percentage vroegtijdige schoolverlaters van groot belang voor het waarborgen van volledige werkgelegenheid en een grotere sociale samenhang.

— Derhalve moet in 2010 in de EU een gemiddeld percentage van niet meer dan 10 % vroegtijdige schoolverlaters ⁽¹⁾ zijn bereikt.

Wiskunde, exacte vakken en technologie

Europa moet voldoende wetenschappelijke specialisten hebben om de meest dynamische en concurrerende kenniseconomie in de wereld te worden. De behoefte aan meer wetenschappelijke specialisten wordt benadrukt door de conclusies van de Europese Raad van Barcelona (2002) „dat de totale uitgaven voor O&O en innovatie in de Unie verhoogd zouden moeten worden zodat zij tegen 2010 3 % van het BBP benaderen”.

Evenwicht tussen mannen en vrouwen is op dit gebied een bijzonder belangrijke uitdaging. Er zijn relatief minder vrouwen dan mannen die een studie wiskunde, exacte vakken of technologie volgen, en het aantal vrouwen dat kiest voor een loopbaan in het onderzoek, is nog geringer.

— Daarom moet het aantal afgestudeerden in wiskunde, exacte vakken en technologie ⁽²⁾ in de Europese Unie in 2010 met ten minste 15 % zijn gestegen, terwijl tegelijkertijd het gebrek aan evenwicht tussen mannen en vrouwen moet verminderen.

Het afronden van het hoger secundair onderwijs

Het afronden van het hoger secundair onderwijs wordt steeds belangrijker, niet alleen om een succesvolle intrede te maken op de arbeidsmarkt, maar ook om leerlingen toegang te verlenen tot de onderwijs- en opleidingsmogelijkheden die het

hoger onderwijs biedt. Voor een succesvolle deelneming aan de op kennis gebaseerde samenleving zijn de fundamentele bouwstenen nodig die het secundair onderwijs aanbiedt.

— Daarom moet in 2010 ten minste 85 % van de 22-jarigen in de Europese Unie het hoger secundair onderwijs hebben afgerond ⁽³⁾.

Basisvaardigheden

Iedereen heeft een kernpakket aan kennis, vaardigheden en attitudes nodig met het oog op werkgelegenheid, insluiting, verder leren, persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling.

— Daarom moet in 2010 in de Europese Unie het percentage 15-jarigen die slecht lezen met ten minste 20 % zijn gedaald ten opzichte van 2000 ⁽⁴⁾.

Levenslang leren

In een kennismaatschappij moet het individu zijn kennis, competenties en vaardigheden zijn leven lang actualiseren en aanvullen met het oog op een optimale persoonlijke ontwikkeling en het behoud en de verbetering van zijn positie op de arbeidsmarkt.

— Daarom moet in 2010 de gemiddelde deelneming aan levenslang leren in de Europese Unie ten minste 12,5 % van de volwassen beroepsbevolking bedragen (25 tot 64-jarigen) ⁽⁵⁾.

Investeren in menselijke hulpbronnen

Investeren in menselijke hulpbronnen is op lange termijn rendabel en heeft indirecte en directe voordelen, en de meeste regeringen zijn van mening dat het een positieve invloed heeft op een aantal belangrijke politieke vraagstukken, zoals sociale samenhang, internationale concurrentie en duurzame groei.

De Europese Raad van Lissabon riep op tot een „sterke jaarlijkse groei van de investeringen per capita in menselijke hulpbronnen”. In de mededeling „Efficiënt investeren in onderwijs en beroepsopleiding: een dwingende noodzaak voor Europa”, stelt de Europese Commissie een aantal zaken voor die van belang zijn voor een efficiënte investering in onderwijs en beroepsopleidingen die uitvoerig moeten worden geanalyseerd. Alvorens een besluit te nemen over vervolgcacties, wacht de Raad het resultaat af van de lopende besprekingen.

⁽¹⁾ Deel van de bevolking tussen de 18 en 24 jaar met alleen lager secundair onderwijs of minder, dat geen onderwijs of opleiding volgt (structurele indicator) — Bron Eurostat; Arbeidskrachtenenquête.

⁽²⁾ Totaal aantal afgestudeerden hoger onderwijs (ISCED-niveaus 5&6) op het gebied van wiskunde, exacte vakken en technologie — bron gezamenlijke vragenlijst Unesco/OESO/Eurostat.

⁽³⁾ Percentage 22-jarigen die met succes op zijn minst hoger secundair onderwijs hebben gevolgd (ISCED 3) — Bron Eurostat Arbeidskrachtenenquête.

⁽⁴⁾ Leesvaardigheid niveau I en lager — Bron PISA (OESO 2000).

⁽⁵⁾ Participatie van de bevolking van 25 tot 64-jarigen aan onderwijs en opleiding in de vier weken voorafgaand aan de enquête — Bron Eurostat Arbeidskrachtenenquête. Momenteel is een taskforce van Eurostat bezig met een nieuwe enquête over volwassenenonderwijs waarmee de participatie beter kan worden gemeten.